hetzelfde resultaat: ook bij de wetenschap is het geweten gemoeid. Daar nu komt het der Overheid niet toe te beslissen, als die niet het zwaard des Geestes draagt, nl. Gods Woord. Daarom kan ook de Overheid niet beslissen bij verschil van wetenschappelijke beschouwing; maar dan kan zij dus ook geen hoogescholen stichten en bezetten, want dit kan niet zonder keuze uit verschillende zienswijzen. Neutraliteit is onmogelijk en bestaat dan ook niet aan onze hoogescholen. En stel, men koos beurtelings uit verschillende richtingen — zoo die alle geschikte mannen bezaten — dan nog is alleen bereikt een overbrengen van den strijd in den boezem der faculteiten, in de gehoorzalen, en schade wordt toegebracht aan het gezag der wetenschap zoowel als aan de leiding der studenten.

Om dit algemeen erkend gevaar te ontkomen wil men dan de godgeleerde faculteit wegnemen. Maar zóó schendt men den kring der wetenschappen en bereikt maar half zijn doel, want de geestelijke strijd blijft in de overige faculteiten.

Op dit standpunt staan eigenlijk onze Staatsuniversiteiten reeds. Het grondwettelijk beginsel eischt buitensluiting van de theologie, zie het ontwerp van wet op het H. O. (1868); vooral des Ministers uitspraak in de Memorie van Toelichting: „Geen betoog behoeft, dat de theol. faculteit niet langer kweekelingen kan vormen voor een bepaald kerkgenootschap. De vraag zou kunnen rijzen, of de theol. faculteit te behouden ware als orgaan voor de beoefening der godsdienstwetenschap in het algemeen, derhalve voor de zuivere historische en litterarische vakken op het gebied der theologie." De Regeering duchtte in zoodanige faculteit hevigen strijd en kwijnend leven en tucht. En is nu de theol. faculteit aan onze Staatsuniversiteiten iets anders, dan waarvoor de Regeering toen waarschuwde?

Hoort de senaten der Leidsche en der Stichtsche hoogescholen, toen de tegenwoordige wet tot stand kwam: De Leidsche wilde een faculteit der godsdienstwetenschap (dus niet godgeleerdheid) overal; de Utrechtsche behoud eener theol. faculteit voor leeraren der Herv. Kerk, en vroeg een inrichting, zoo mogelijk, die haar bruikbaar maakte tegelijk voor het Roomsch- en het Herv. Kerkgenootschap. Bleek dit onmogelijk dan zou de senaat toch haar opheffing niet durven aanraden. — En de uitkomst? Een theol. faculteit bezitten feitelijk de Staatsuniversiteiten niet meer; ook ondanks hetgeen art. 41 dier wet zegt. In het ontwerp, door de Regeering ingediend, kwam zij niet voor; eerst door een amendement kwam zij er in, doch tijdelijk. De Minister achtte het 't best: haar tijdelijk te laten wat zij was, om der Herv. Kerk tijd te gunnen het onderwijs harer leeraars zelf te regelen, en het resultaat af te wachten. Het vonnis echter is reeds gedeeltelijk voltrokken, want wat den naam nog draagt verdient dien niet meer; de heer Wintgens noemt haar o. m. „een lichaam, waaraan het leven ontvloden is" — een lijk dus. Eigenlijk is het een faculteit der godsdienstwetenschappen geworden, d. i. men leert er niet wat God is, en gedaan en gesproken heeft, maar wat de mensch (Jood of Heiden) van Hem denkt. Zóó is men dus op naturalistischen bodem gekomen. Is nu ook al het uitgangspunt niet de loochening Gods, dat doet niets ter zake voor den feitelijken toestand.

Uit dit een en ander blijkt alsoo de onmogelijkheid voor de Overheid om zelf hoogescholen te stichten en te bezetten en te onderhouden, indien zij onpartijdig wil zijn en werkelijk de wetenschap bevorderen.

Toch, de Theologie *moet* onderwezen en onderwezen in verband met de andere wetenschappen. Dus is er geen andere weg dan stichting van Vrije Universiteiten. Al het gezegde resumeerend, volgt daar dus uit, dat uit wetenschappelijk zoowel als uit staatkundig oogpunt de Vrije Universiteiten eisch zijn des tijds.

(*Wordt vervolgt*).

Binnenland.

DORDRECHT. Door de Doleerenden alhier werd Dinsdagavond in het lokaal van den heer v. d. Horst eene vergadering gehouden. De heer Boon van's-Gravensande trad op als voorganger. Daarna werd onder leiding van den consulent, Ds. v. Veeloo, uit Klundert, overgegaan tot het kiezen van ouderlingen en diakenen. Er werden acht ouderlingen gekozen en vijf diakenen.

— —

BLEISWIJK. Zondag 26 Juni trad alhier voor de doleerenden Dr. Geesink van Rotterdam in het Evangelisatiegebouw op. De saamgekomen menigte volgde sprekr met aandacht bij eene korte rede over Spreuken 28: 10. Voorts werden de benoemde ouderlingen en diakenen in hun ambt bevestigd en tevens werd de Heilige Doop aan één kind toegediend. Na de godsdienstoefening werd in een kerkeraadsvergadering (tevens gepresideerd door den consulent Dr Geesink) met de synodale hierarchie gebroken en overgegaan tot de Dordsche kerkenorde van 1618 en '19.

— —

OUD-BEIJERLAND. Ds. C. L. D. v. Coevorden Adriani alhier heeft bij de godsdienstoefening op Zondagavond jl. aan de gemeente bekend gemaakt, dat hij met de Synodale organisatie heeft gebroken.

— —

SPRANG (N.-B). Reeds genomen tijd hadden eenige gemeenteleden alhier geen vrede met de bestaande kerkelijke organisatie en zag men reikhalzend uit naar den tijd, dat zij het kneilende juk konden afschudden. Op een dezer dagen gehouden vergadering heeft men den stoot tot verbreking der Synodale banden gegeven. In vereeniging met eenigedenkenden uit Vrijhoeve-Kapel, Bezooien en Baardwijk is besloten, dadelijk handelend op te treden en aanvankelijk werden de pogingen tot het bouwen van een lokaal met den besten uitslag bekroond.

Te Vrijhoeve-Kapel is een geschikt terrein aangekocht, de benoodigde gelden zijn beschikbaar en eerstdaags zal het gebouw aanbesteed worden. Men hoopt het in Augustus a. s. in gebruik te kunnen nemen. Het benoemen van kerkeraadsleden zal nu spoedig plaats hebben.

— —

APELDOORN. Onder begunstiging van schoon weder, had den 22 Juni de Conferentie van Gereformeerde Belijders voor Apeldoorn en omstreken plaats. Voor een goedgevulde zaal opende Ds. v. Schelven van Dieren als consulent om half elf de vergadering.

Z.Ew. wees op het diepe verval, waarin de Gereformeerde kerken dezer landen gekomen waren en hoe iedere kerk zich weer te reformeeren had naar den Woorde Gods, niet alleen door de zuivere prediking des Evangelies, maar ook door de bediening des Woords op 't stuk der kerkregeering.

In een uitnemend referaat toonde Ds. Gangel van Aalten aan, waar de breuke der kerk ligt. Z.Ew. deed duidelijk uitkomen, dat de organisatie, waaronder we leefden, een wereldlijke hierarchie is, en dat de belijders des Heeren, door eigen zonde, dit net over zich hadden doen trekken, waar hoe deze deformatie weer leiden moest tot reformatie der kerk.

Dr. v. d. Bergh van Voorthuizen toetste de kerken die nog onder 't Synodale juk zijn aan de tien geboden des Heeren, en deed ons zien, hoe iedere kerkeraad onder 't Synodale juk zich dag op dag aan *elk* der tien geboden zwaarlijk bezondigt.

In 't debat, dat daarop volgde, werd geconstateerd, dat, hoe Gereformeerd een predikant (die voor deze organisatie buigt) ook preeken mocht, de Gereformeerde Belijders bij zulk een niet ter kerke mochten en konden gaan, omdat hij in de *bediening des Woords ontrouw* was, wat 't stuk der Kerkregeering betreft, door de goddeloozen te rechtvaardigen en de rechtvaardigen te veroordeelen.

Na de pauze werden de plaatselijke aangelegenheden besproken, en de middelen, die te nemen waren tot kerkherstel.

Des avonds trad Dr. v. d. Bergh voor een groote schare belangstellenden op, om, alvorens 't aangericht des Heeren te zoeken, aan te toonen de rechte gestalte van een doleerende (klagende) kerk.

Z.Ew. deed dit naar aanleiding van 1 Samuel 9: 2b «En het *ganzche* huis Israëls klaagde den Heere achterna.

Met gespannen aandacht werd spreker aangehoord en, mocht 't zijn, tot verootmoediging en troost van al Gods volk!

Dat zulk een dag in 't najaar, zoo de Heere wil, door een dergelijken gevolgd zal worden, was oorzaak tot blijdschap.

— —

DORDRECHT. Opnieuw is aan den kerkeraad der Herv. Gem. alhier een verzoek gericht om de reformatie der kerk ter hand te nemen. Het verzoek is thans door 345 lidmaten geteekend.

— —

GARIJP. Maandagmorgen 20 Juni ongeveer 9 ure kwam hier een wagen aanrijden, die voor de pastorie stilhield. Daarin zaten een deurwaarder bij de arrondissements-rechtbank te Leeuwarden met twee getuigen, benevens drie politieagenten; twee bewakers zaten in de dorpsherberg te wachten.

Men kwam, om beslag te leggen op het archief. De predikant zeide, dat hij het niet had. Men wilde toen huiszoeking doen en deed dit. De predikant liet het onder protest toe, omdat die mannen schriftelijk bericht bij zich hadden, wat inhield verlof der Rechtbank te Leeuwarden, om huiszoeking te doen bij hem, bij den heer Lub, onderwijzer der Chr. school, en bij andere Kerkeraadsleden.

Ondertusschen hebben zich de onderzoekingen dier heeren niet verder uitgestrekt dan bij de twee eerstgenoemden. De uitkomst toonde, dat hunne moeite tevergeefsch was geweest.

— —

DOKKUM. De kerkeraad der Ned. Gereformeerde kerk (doleerende alhier heeft op den gedempten Oostersingel een vrij pand aangekocht, waar binnenkort een nieuw kerkgebouw zal verrijzen.

— —

KRALINGEN. De kerkeraad der Ned. Herv. Gem. alhier heeft de heeren P. G. Winters, P. van Linschoten Pz, J. C. Krijgsman en H. Lith, die te zamen den kerkeraad der Ned. Gereformeerde gemeente (doleerende) aldaar vormen, van hun lidmaatschap bij de Ned. Herv. kerk ontzet verklaard.

— —

DRIEBERGEN. Zondag is hier in de kerk voor de eerste maal de predikant des class bestuurs, Ds. De Ligt, van Rhenen, opgetreden. De nieuwe president kerkvoogd, de heer Koker, weigerde Ds. Barger den kansel te doen beklimmen en hield den toegang daartoe open voor Ds. De Ligt. Geheel dus in tegenstelling met wat de afgezet verklaarde president-kerkvoogd deed. Ds. Barger predikte, toen hem de toegang schriftelijk geweigerd was, in een hulplokaal. De orde werd gelukkig niet verstoord.

— —

LEIDERDORP. De Kerkeraad der Ned. Herv. Gem. heeft 139 manslidmaten, die de vorige week geen gehoor hadden gegeven aan de oproeping om voor hem te verschijnen, schuldig verklaard aan verstoring van orde en rust en aan overtreding van kerkelijke verordeningen, en hen van het lidmaatschap vervallen verklaard. Daarmede is, sedert het begin van den kerkelijken strijd te L., het getal der afgezetten gestegen tot 180.

— —

DELFT. De kerkeraad der Ned. Herv. Gem. alhier zegt, het lidmaatschap der kerk ontnomen te hebben aan de onlangs bevestigde ouderlingen, diakenen en leden der commissie voor de kerkelijke kas der Nederd. Geref. (doleerende) kerk aldaar, alsmede aan de ondergeteekenaars van het verzoek, om de reformatie der kerk ter hand te nemen.

— —

BENNEKOM. De orde werd hier Zondag II. niet gestoord. Te 9 ure in den morgentraal Ds. Eisma voor de Doleerenden op in de openbare school, die tot in alle hoekjes was gevuld, en te 10 ure beklom Ds. P. Romijn, uit Arnhem, den kansel der kerk, en sprak voor een kleine 75 personen. Gelijk gezegd, bleef het rustig in de gemeente. Ter voorziening in alle mogelijke gebeurtenissen waren evenwel 18 artilleristen en 10 rijksveldwachters aanwezig.

— —

KLUNDERT. Zondag 26 Juni had alhier in ons kerkgebouw de bevestiging plaats van twee door de gem. benoemde ouderlingen, de heeren J. C. Punt en L. Dane. De twee plaatsen waren vacant gekomen, daar, door het afwerpen van het Synodale juk, één ouderling bedankte en een neutraal standpunt wilde innemen; terwijl de andere zich beslist bij de kleine en uit alle richtingen bestaande tegenpartij aansloot en alzoo door den raad der Kerk niet meer als ouderling wordt aangemerkt.

Het classicaal bestuur van Breda heeft hier de openbare school aangevraagd, om daar des Zondags de rinprredikanten in te laten optreden.

— —

MIJDRECHT. Door den kerkeraad der Ned. Ger. kerk alhier werd dezer dagen een zeer geschikt pand aangekocht, om tot noodkerk te worden ingericht. De belangstelling in de aangevangen reformatie der kerk alhier is steeds toenemende. Velen, die aanvankelijk van verre bleven staan, sluiten zich aan.

— —

NIEUW-HELVOET. Zondag predikte voor de Doleerenden alhier Ds. Bajema, van Zuidland, en bevestigde in het Evangelisatiegebouw de ouderlingen en diakenen der Ned. Geref. kerk. In dezelfde godsdienstoefening werden twee kinderen gedoopt.

— —

VLAARDINGEN. Ook te dezer plaatse werd, gelijk gemeld is, in zake de Reformatie der kerk naar het ambt der geloovigen gehandeld en is het juk der Synode voor de *gekeete* gem. afgeworpen. De benoemde kerkeraadsleden werden Zondag 26 Juni door den consulent, den Welfferw. Heer Veder, in hun ambt bevestigd.

— —

MAASSLUIS. Door stemgerechtigde leden der Ned. Herv. gem. te dezer plaatse, welke met de Reformatie niet medegingen, is een nieuw college van notabelen, kerkvoogden en kerkeraad gekozen.

— —

AAGTEKERKE. Bij den kerkeraad der Herv gem. alhier is een adres ingediend, waarin verzocht wordt kerkeraad te beleggen en adressanten op die vergadering toe te laten, teneinde met de leden van den kerkeraad de reformatie der kerk te bespreken. Dit verzoek is voor kennisgeving aangenomen.

— —

(*De Standaard.*)

Gereformeerde Gezindheid.

Doleerende Kerken.

BENNEBROEK: Rotterdam, G. van Goor te Bunschoten en A. H. de Klerck te Ridderkerk. — Groningen, G. v. Goor te Bunschoten.

Christelijke Gereformeerde Kerken.

BEDANKT: Tilburg (als zendeling-leeraar), J. N. Lindeboom te Zutphen.

Synodale Genootschapskerken.

DRIETALLEN: Tholen (vac. Crul), Klaarhamer te Montfoort, van Coevorden Adriani te Oud-Beierland en Vonk te Oldenbroek. (Vac.-Schot): Ynsnides te Waspik, Feringa te Hien en Dodewaard en Wolf te Utrecht.

BEROEPEN: Elburg, J. W. H. Kalkman te Monster. — IJselmuiden en Grafhorst, J. Renier te Elspeet. — Colijnsplaat, G. P. Meloen te Kortenhoef. — Wilnis en Oudhuizen, C. Bouthoorn te Sprang. — Wijngaarden, A. E. M. F. Römer te Buurmalsen. — Achlum, W. H. Snethlage te Surhuizum.

BEDANKT: Ammerstol en Hekelingen, J. A. T. Sperna Weiland te Dongen (cl. Breda). — Koudum (Fr.), Ph. Peter te Serooskerke. — Scharl, P Eringa te Birdaard. — Morra en Lioessens (Pr.), S. H. A. Begeman te Hemelum. — Harderwijk, H. ten Kate te Wapenvelde. — Stad aan het Haringvliet, W. Petri te Poederooijen en Locvestein. — Willemsoord, A. Gelderman te den Burg op Texel. — Serooskerke, H. Worst te Epe. — Scheveningen, C. B. Oorthuys te Katwijk. — Zoetermeer en Zegwaard, J. Kuyhman te Delft. — De Lier en Koudum, Ph. Peter te Serooskerke. — Roordahuizum, J. W. Lieftink te Rauwerd.

Aan de Vrije Universiteit is de heer R. Kars Brouwer met lof bevorderd tot candidaat in de theologie.

De Administratie van „de Heraut" verzoekt beleefdelijk aan die geabonneerden, welke dit blad direct (dus buiten tusschenkomst van boekhandelaren of Postadministratiën) van haar ontvangen, haar de verschuldigde abonnementsgelden, zijnde f 1.20, per Postwissel vóór den 15 Juli e.k. te willen toezenden.

De kosten daarvoor kunnen van het bedrag worden afgetrokken.

Op ontvangst van den postwissel zendt de Administratie terstond hiervan bericht aan den afzender, dat tevens tot quitantie strekt.

Advertentiën.

EEN EVANGELIST,

34 jaar, gehuwd, zonder kinderen, geëxamineerd, bij de Classis en de Confessioneele Vereeniging thans werkzaam, wenscht **verplaatsing** om een doleerende kerk te dienen. Aanbevelingen van doleerende predikanten worden gaarne verstrekt. Brieven franco, lett. B. B., aan het Bureel van dit blad. (310)

Door A. GEZELLE MEERBURG, te *Heusden* is uitgegeven en bij *franco* overmaking van het bedrag bij hem te verkrijgen, of door iederen solieden Boekhandelaar te ontbieden:

Uit Duisternis tot Licht.

Gods leidingen met

ELIËZER KROPVELD.

Geboren Israëliet, thans Predikant bij de Chr. Gref. Gemeente te Alblasserdam.

Prijs f 0.80,

of gebonden in een keurig bandje *f* **1.15.**

Dit boeiend geschreven werkje, dat **geheel ten voordeele der Zending onder Israël** wordt uitgegeven, en waartoe het Manuscript welwillend door den Schrijver is afgestaan, zal zeker velen welkom zijn. — In hart en huis zal het ongetwijfeld eene goede en eervolle plaats innemen. — Als geschenk bij verschillende gelegenheden kan het uitnemend dienst doen. Ook ter Evangelisatie is het *bijzonder* aan te bevelen.

Voor wie met het oog op het doel der Uitgave Inteekenaren wil verzamelen, zijn op franco aanvraag Inteekenlijst met Condities te bekomen bij den Uitgever.

Vrije Universiteit.

Telkens weêr over »het Studiefonds" te schrijven, zou ook voor den vriendelijken lezer op den duur allicht wat eentonig worden. Het pleit der barmhartigheid en der dienende liefde wordt nimmer eentonig. Maar in concreten vorm verliest het ook voor den trouwhartigsten, dikwijls den levendigen indruk van hare dingtaal. Cijfers en algemeenheden kunnen op den duur de belangstelling niet gaande houden. Met gedachten des geestes, in geestelijke waarheid, wordt de offervaardigheid gewekt en gevoed. Ook het beginsel der weldadigheid moet in haren wortel geproefd en beproefd worden; anders verlaagt het geven meer, dan dat het verheft; het wordt een last, op zijn best eene gewoonte, in plaats dat het een lust, een »jus regale", een koninklijk recht en voorrecht zijn zou.

Ik wensch, nu en dan, eenige gedachten en spreuken op te nemen, die ons, soms zelfs in één woord, onder Gods zegen, tot een prikkel en spoorslag mogen zijn, om in het weldoen niet te vertragen. Mogen ze daartoe dienen dat ze ons den waren grond van weldoen doen zoeken in de Heilige Schrift; doen vinden bovenal in den liefdedienst van Hem, Wiens genade gij weet, »dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door zijne armoede zoudt rijk worden". (2 Cor. 8: 9)

Er is schier niets gemeener dan dat men niet weet wel te doen, noch ook op de rechte wijze weldaden te ontvangen.

Niemand is gaarne schuldig, wat hij gebeden, niet ontvangen heeft.

Laten wij onze weldaden schenken, niet op leen geven.

Heerlijk is het eigen armoede te vergeten, als men anderen maar helpen kan.

Hij, die geeft zonder uitzicht om terug te ontvangen wat hij gaf, geeft veel meer dan een ander, die hetzelfde gaf.

Laat ons zoo geven als wij zelven ook zouden wenschen te ontvangen van anderen: vooral vrijwillig, spoedig, zonder eenige aarzeling.

Wie twijfelt in het geven is de naaste buurman van hem die weigert te geven.

Dr. DE HARTOG.

SCHOTSCHE ZENDINGSKERK.

GODSDIENSTOEFENING.

Zondagmorgen, 10 uur, A. VAN OS.
Zondagavond, 6 uur, F. W. A. KORFF.

ESTEY-ORGELS.

De beroemde **AMERIKAANSCHE ESTEY-ORGELS** blijven zich steeds onderscheiden door krachtvollen en liefelijken toon, hoogst duurzame constructie, werkelijke registers en sierlijk uiterlijk.

In alle modellen en prijzen voor Kerken, Scholen en huiselijk gebruik, bij:

G. A. GOLDSCHMEDING,

Hoofd-Agent voor Nederland.

WARMOESSTRAAT 141. AMSTERDAM.

NB. Doleerende Kerken worden opmerkzaam gemaakt op de gunstige gelegenheid die bestaat tot **Huren** van bovengenoemde **Orgels** voor onbepaalden tijd, tegen billijke conditie.

Men vrage CATALOGUS en PRIJSCOURANT.

UIT DE DIEPTE.

Leerredenen van Predikanten der Nederd. Gereformeerde Kerken

(DOLEERENDE).

1887—1888.

De **Tweede Jaargang**, waarvan het eerste nummer den 7den Juli 1887 verschijnt, zal Leerredenen bevatten, welke in verschillende doleerende Kerken gehouden zijn. Reeds hebben voor dezen jaargang hunne medewerking toegezegd de Heeren: J. BAJEMA, C. L. D. VAN COEVERDEN ADRIANI, F. FORTUIN, N. A. DE GAAY FORTMAN, J. H. F. GANGEL, Dr. W. GEESINK, Dr. G. VAN GOOR Jhz., H. VAN GRIETHUYSEN Az., Dr. A. H. DE HARTOG, H. HOEKSTRA, J. H. HOUTZAGERS, J. HULSEBOS, D. J. KARSSEN, P. J. W. KLAARHAMER, Dr. A. KUYPER, J. LANGHOUT, F. P. L. C. VAN LINGEN, H. W. VAN LOON, W. MAAN, J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL, C. A. RENIER, G. RINGNALDA, Dr. F. L. RUTGERS, A. VAN SCHELVEN, B. VAN SCHELVEN, C. L. F. VAN SCHELVEN, J. C. SIKKEL, P. VAN SON, J. TEVES Fz., A. VAN VEELOO, K. W. VETHAKE, Dr. L. H. WAGENAAR, J. J. WESTERBEEK VAN EERTEN, W. F. A. WINCKEL, T. H. WOUDSTRA.

De uitgave geschiedt op denzelfden voet als van den Eersten Jaargang, ten voordeele van de kas, waaruit geheel of gedeeltelijk voorzien moet worden in de traktementen der Predikanten, die door de handelingen der Haagsche Synode hun inkomen benadeeld of vernietigd zien.

Honderden hebben vergeefs getracht een Exemplaar van den Eersten Jaargang te koopen. Deze was reeds in Januari uitverkocht. Een bewijs dat velen met verlangen den nieuwen Jaargang te gemoet zien. En wie den Eersten Jaargang las, zal zeker met graagte ook den Tweeden ontvangen.

Alom is de inteekening opengesteld. Slechts bij algemeene deelname is het voortzetten der uitgave mogelijk, want de prijs *f* **0.07½** per nummer van 16 (dikwijls 20) pagina's is zeer gering.

De Uitgever,
J. A. WORMSER.

AMSTERDAM, Juni 1887.

PELOUBET & Co., te NEW-YORK.

REED-PIPE-ORGAN,

(PIANO STIJL).

De aandacht van Orgelliefhebbers, Organisten en Kerkbesturen wordt gevraagd voor het **REED-PIPE-ORGAN**, instrument van nieuwe vinding, van PELOUBET & Co., te *New-York*, fabrikanten van de beroemde

Standard Organ — Model-Orgel.

De toon van het **REED-PIPE-ORGAN** is van indrukwekkende schoonheid en is van zoo uitstekende hoedanigheid, dat hij op gelijke lijn met het beste Pijporgel, ja zelfs in vele opzichten daarboven moet worden gesteld; hij paart verbazende kracht aan aangrijpende bezielende liefelijkheid en biedt een ongekenden rijkdom aan schakeeringen.

Terwijl het **REED-PIPE-ORGAN** dezelfde voordeelen biedt als een Pijporgel van eerste kwaliteit, behoeft het veel minder ruimte, geen onderhoud en het kost slechts een derde van den prijs. De soliditeit is volstrekt.

Door de eerste Organisten en Musici in de Vereenigde Staten zijn deze Orgels geëxamineerd en zij hebben eenparig de meest onverdeelde bewondering en waardeering voor het **REED-PIPE-ORGAN** uitgesproken.

HET STANDARD ORGAN,

MODEL-ORGEL,

van PELOUBET & Co., te *New-York*, onderscheidt zich gunstig door zijnen omvangrijken, lieflijken en zangrijken toon, groote soliditeit en schoonen vorm, en is in eene sorteering van 25 exemplaren doortoopend in mijne Magazijnen voorradig.

Men vrage Catalogus.

Generaal-Agentschap voor Nederland.

C. KETTNER, **AMSTERDAM.**

1ste Magazijn en Kantoor, Kalverstraat 52. **Groote Magazijnen en Fabriek, Spuistraat 231.**

OOST-INDIË.

Nederlanders, die dienstnemen bij het Indische leger ontvangen, bij het aangaan van eene zes-jarige verbintenis

een handgeld van DRIE HONDERD GULDEN.

Aanbrengpremie TIEN GULDEN.

Nadere inlichtingen zijn gratis te bekomen bij het Departement van Koloniën en bij alle Burgemeesters.

Uitgaven van J. A. WORMSER te Amsterdam:

De Drie Formulieren van Eenigheid,

VOOR GEMEENTELIJK GEBRUIK UITGEGEVEN

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs ingen. 35 Cent; 25 Exempl. *f* 8.—; 50 Exempl. *f* 15.—.
In stevigen Omslag met linnen rug: 45 Cent; 25 Exempl. *f* 10.—; 50 Exempl. *f* 19.—

Dezelfde uitgave met daaraan toegevoegd:

KORT BEGRIP DER CHRISTELIJKE RELIGIE,

uitgegeven door de Predikanten

C. A. RENIER en B. VAN SCHELVEN,

NAMENS DE

Commissie van Toezicht op het Godsdienstonderwijs

bij de Ned. Herv. Gem. te Amsterdam.

Prijs ingen. 40 Cent; 25 Exempl. *f* 9.25; 50 Exempl. *f* 17.50.
in stevigen Omslag met linnen rug: 50 Cent; 25 Exempl. *f* 11.25; 50 Exempl. *f* 21.50.

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESSTRAAT 106 TE AMSTERDAM.